

det aldeles ikke udelukket, at denne Havn vil kunne faa strategisk Betydning, dette Spørgsmaal har i alt Fald været diskutert i Ligested Amtstidende — jeg har nu ikke kunnet se dens strategiske Fordele, men maaste det ærede Medlem for Københavns 2den Valgkreds kunde finde dem.

At Bragerne er en farlig Grund for Besættelsen, kan jeg ikke indrømme. Der er ganske vist fremkommet en Bemærkning i den Retning i den store Kommissionsbetænkning, hvor 2 jagtlyndige Medlemmer vare til Stede, men der gif man i det hele taget let hen over hele Projektet ved Sandnæshage; maaste det var, fordi man gif ud fra, at der forelaa en fuldt udarbejdet Plan for Sandnæshage, saa at man ikke vilde gaa ind paa Detaillerne. At Sandnæshage Havn skulde ligge tilbagetrukket, kan jeg ikke indrømme, den ligger paa en fremstødt Bunt, ligesom Hirtshals, og selv med Baalandsvind har man Plads til at komme ud derfra lige saa vel som fra en eventuel Havn ved Hirtshals. Den ligger i øvrigt kun 6 Kvartmil fra den almindelige Route fra Stagen forbi Hansholm. Naar man har spurgt, hvorfor vedkommende Firma har valgt denne Plads, saa skal jeg dertil svare, at vedkommende Firma slet ikke i den Forstand har valgt Pladsen. Det er mig, som har forespurgt Firmaet, om det paa Basis af de Oplysninger, der forelaa om Forholdene paa dette Sted, vilde gøre det, fordi jeg specielt mener, at skal man lægge sit Havn til en Havn paa Sjyllands Vestkyst, saa maa man søge at faa den lagt paa et Sted, hvor man tør tage det fulde Ansvar, og jeg tør moralisk paatage mig det fulde Ansvar paa dette Sted, men ved Hirtshals eller længere nede tør jeg ikke tage det. Grunden dertil er den, at den Beskyttelse, Havnen har i Bragerne, mener jeg er uvurderlig, og det er det, som gør, at Havnen virkelig kan bygges paa dette Sted saa billigt, som den kan. Ved Hirtshals findes der ikke noget, som kan dække paa samme Maade som her. I øvrigt ligger Hirtshals efter nogles Skøn for nær ved Stagen til, at en Havn paa det Sted vil gøre den Nytte for Fisserne, som er ønskelig, hvis vi kun tænke paa eet Anlæg — skulle vi derimod tænke paa flere, saa er det rimeligt, at man ogsaa tager Hirtshals med. Men jeg tror, at naar man skal til at gøre Erfaring med Hensyn til Havneværker paa Sjyllands Vestkyst, saa er det det sikreste at begynde paa det Sted, hvor Forholdene virkelig ere bedst mulige, og det ere de ubetinget ved Sandnæshage, baade med Hensyn til Grundens Beskaffenhed, idet det er Kalk-

stensgrund, og med Hensyn til Søens Beskaffenhed, da den er rolig her, saaledes at Havnen lettere kan besæjles; endvidere er Strømmen her ikke saa stærk, her er ikke den rivende Strøm som oppe ved Hirtshals. Alene af denne Grund maatte Indløbet være større ved Hirtshals, for at Skibene ikke skulle forsejle Havnen under Indsejlingen. Alle disse Forhold tilsammen bevirke, at Forholdene ikke kunne blive saa gunstige andre Steder som netop her ved Sandnæshage. Der er enkelte Medlemmer, som have ytret Tvivl om, at det hastede saa meget med Forslaget Fremme, som der her har været Tale om. Jeg skal dertil sige, at mit personlige Skøn er dette, at vedkommende Firma ikke gentager sit Tilbud. — Firmaet har ikke paatunget sig os, men det har vist os den Tillid at komme herover for at foretage Undersøgelser og har allerede derved haft store Udgifter. Det er Englænderne, der efter min Opfordring ere komne herover, og paa det Tilfald, som blev givet af den højtærede Minister ved Behandlingen af Andragender her i Folketinget, hvor der kun var Tale om en Rentegaranti af 8,000 Kr. for Bygningen af en Fisserhavn. Firmaet er selvfølgelig nu villigt til at paatage sig at udføre det Tilbud, som det har gjort, men efter hvad jeg paa anden Haand har faaet at vide, vil det dog ikke gentage det.

Formanden (Sofus Høgsbro): Folketingsmanden for Københavns 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Wagner: Jeg vil tillade mig at henstille til det ærede Medlem, som nu satte sig, at citere rigtig, naar han overhovedet indlader sig paa at citere. Rigsdagstidende skal nok udvise, at jeg ikke med et Ord har berørt Spørgsmaalet om produktive og uproduktive Udgifter af den simple Grund, at jeg ikke anerkender denne Distinktion. Jeg stelner mellem fornuftige og ufornuftige, mellem samfundsnyttige og ikke-samfundsnyttige, men ikke mellem produktive og uproduktive Udgifter, og jeg tror, at det er en meget overfladisk Tankegang, som overhovedet fører til denne Distinktion. Det ærede Medlem kunde derfor have sparet sig at gøre sin Bemærkning, thi jeg har ikke paa nogen Maade blot antydnet Ordene uproduktive Udgifter. Det, som jeg har tilladt mig at bemærke, var, at naar det ærede Medlem talte om Børn for vore Sønner, er der jagtlyndige, som have erklæret, at Anlægget af en Havn paa et saadant Sted endogaa kunde løkke vore